

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ

підготовки магістра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ТА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво та торгівля, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та організація бізнесу.

Розробник: Мохнюк А.М., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля
та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та організація бізнесу Другий (магістерський) рівень	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2 (2025/2026 н.р.)
		Семестр 3
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ: Мохнюк Анна Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 0977776020

Електронна пошта: Mokhniuk.Ann@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. У сучасних умовах високої конкуренції, глобалізації та нестабільного економічного середовища бізнес все частіше стикається з кризовими ситуаціями: фінансовими ризиками, кіберзагрозами, репутаційними проблемами та управлінськими викликами. Антикризове управління та безпека бізнесу стають ключовими напрямками для забезпечення стабільності та розвитку компаній. Освітній компонент спрямований на формування у здобувачів освіти системного розуміння природи криз, розробку стратегій їх попередження та подолання, а також створення комплексної системи корпоративної безпеки. Курс дає знання та практичні інструменти для стратегічного планування, управління ризиками, захисту активів і формування культури безпеки в організації.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета курсу - сформувати у здобувачів освіти компетентності з антикризового менеджменту та управління безпекою бізнесу, які дозволять ефективно попереджати ризики, оперативно реагувати на кризові ситуації та забезпечувати безперервність бізнес-процесів. **Завдання освітнього компоненту:** дослідити основи антикризового управління та корпоративної безпеки; розробити алгоритми діагностики та прогнозування кризових ситуацій; сформувати навички управління фінансовими, інформаційними та операційними ризиками; ознайомити з методами стратегічного та тактичного реагування на кризові виклики; навчити застосовувати сучасні технології моніторингу та кіберзахисту; розвинути вміння створювати антикризові плани та

системи безперервності бізнесу; сформувати культуру безпеки та репутаційного менеджменту в компанії.

3. Soft skills. Освоєння освітнього компонента спрятиме отриманню таких Soft skills як критичне та аналітичне мислення (оцінка ризиків, аналіз кризових ситуацій та ефективність антикризових рішень); стресостійкість та емоційна стабільність (робота в умовах стресу, швидкі та зважені рішення в кризових ситуаціях); лідерство та стратегічне бачення (координація антикризових дій, формування команд та стратегій розвитку бізнесу); комунікабельність та навички переговорів (налагодження ефективної взаємодії з інвесторами, партнерами та ЗМІ у кризових умовах); адаптивність та креативність (розробка інноваційних рішень для подолання криз та забезпечення безпеки бізнесу).

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бал
Змістовний модуль 1. Основи антикризового управління						
Тема 1. Поняття кризи у бізнесі та її ознаки.	10	1	1	8		О, Т / 8 балів
Тема 2. Типи кризових ситуацій: фінансові, операційні, репутаційні.	10	1	1	8		О, Т, СР / 8 балів
Тема 3. Причини виникнення криз у компаніях.	12	1	2	8	1	РЗ/К, О, Т, РМГ / 8 балів
Тема 4. Алгоритм антикризового менеджменту.	11	1	1	10	1	О, Т, СР / 8 балів
Тема 5. Діагностика та прогнозування кризових ситуацій у професійному середовищі.	14	1	2	10	1	О, Т, СР, РМГ / 8 балів
Разом за модулем 1	59	5	7	44	3	40 балів
Змістовний модуль 2. Управління ризиками та корпоративна безпека						
Тема 6. Управління фінансовими ризиками..	11	1	1	8	1	РЗ/К, О, Т, СР / 8 балів
Тема 7. Кібербезпека та інформаційний захист.	12	1	2	8	1	РЗ/К, О, Т, РМГ / 8 балів
Тема 8. Роль корпоративної культури безпеки.	14	1	2	8	1	Т, РМГ, СР, РМГ / 8 балів
Тема 9. Планування безперервності бізнесу (Business Continuity Planning).	13	1	1	10	1	О, Т, РМГ / 8 балів
Тема Комунікації та PR у кризових умовах.	13	1	1	10	1	О, Т, СР / 8 балів
Разом за модулем 2	61	5	7	44	5	40 балів
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	max 100 балів

Форма контролю*: О – опитування, РЗ/К - розв'язування практичних завдань, кейсів, Т – тести, РМГ - робота в малих групах, СР – самостійна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, ПКР

– підсумкова контрольна робота.

5.Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов’язковим. Здобувачі освіти зобов’язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти

регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surli.cc/fgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Визначення кризи у бізнесі та її характеристики.
2. Види криз у сучасному бізнес-середовищі.
3. Основні причини виникнення криз.
4. Життєвий цикл кризової ситуації.
5. Стадії антикризового менеджменту.
6. Роль керівника в управлінні кризою.
7. Превентивні заходи у кризовому менеджменті.
8. Методи моніторингу та діагностики криз.
9. Система раннього попередження криз.
10. Використання SWOT-аналізу в антикризовому управлінні.
11. Розробка антикризової стратегії підприємства.
12. Стратегічне планування у кризових умовах.
13. Тактичне реагування на кризу.
14. Моделі управління кризами.
15. Концепція Business Continuity Management (BCM).
16. Планування відновлення бізнесу після кризи.
17. Управління операційними ризиками.
18. Методи мінімізації збитків.
19. Роль інновацій у кризовому менеджменті.
20. Психологічні аспекти прийняття рішень у кризових ситуаціях.
21. Оцінка фінансових ризиків підприємства.
22. Методи фінансового аналізу у кризовому управлінні.
23. Використання фінансових резервів у кризі.
24. Антикризове бюджетування.
25. Управління ліквідністю компанії.
26. Оптимізація витрат у кризовий період.
27. Реструктуризація боргів як інструмент подолання кризи.
28. Інвестування в умовах ризику.
29. Страхування бізнес-ризиків.
30. Кредитна політика під час кризи.
31. Поняття корпоративної безпеки.
32. Основні напрями забезпечення безпеки бізнесу.
33. Організаційна структура системи безпеки компанії.

34. Фізична безпека бізнесу.
35. Інформаційна безпека та захист даних.
36. Роль IT-технологій у забезпеченні безпеки.
37. Методи захисту корпоративної інформації.
38. Внутрішні загрози для бізнесу.
39. Зовнішні загрози для бізнесу.
40. Система управління ризиками безпеки.
41. Основи кіберзахисту бізнесу.
42. Типи кіберзагроз.
43. Захист комерційної таємниці.
44. Безпечна організація доступу до даних.
45. Атаки на бізнес через соціальні інженерії.
46. Кібермоніторинг та аналіз кіберінцидентів.
47. Роль кіберстрахування.
48. Побудова кібербезпечної корпоративної культури.
49. Реагування на кіберінциденти.
50. Аудит кібербезпеки компанії.
51. Роль комунікацій у кризовому менеджменті.
52. Основи кризового PR.
53. Взаємодія зі ЗМІ у кризовій ситуації.
54. Принципи відкритості та прозорості у кризових комунікаціях.
55. Управління репутаційними ризиками.
56. Стратегії відновлення іміджу компанії.
57. Медіатренінг для керівників у кризових ситуаціях.
58. Управління чутками та фейками.
59. Використання соціальних мереж у кризових комунікаціях.
60. Комунікаційні кейси кризових ситуацій.
61. Роль HR у кризовому управлінні.
62. Психологічна підтримка персоналу.
63. Стратегії мотивації у кризових умовах.
64. Антикризова корпоративна культура.
65. Конфлікти у команді в період кризи.
66. Роль лідерства під час кризи.
67. Управління змінами у компанії.
68. Навчання персоналу антикризовим діям.
69. Стратегії утримання ключових працівників.
70. Кейси управління персоналом під час кризи.
71. Юридичні ризики для компанії.
72. Нормативне регулювання корпоративної безпеки.
73. Контракти та їх роль у мінімізації ризиків.
74. Антимонопольне законодавство та кризи.
75. Відповідальність керівництва за кризові ситуації.
76. Захист інтелектуальної власності.
77. Юридичні аспекти кіберзахисту.
78. Антикорупційна політика компанії.
79. Дотримання міжнародних стандартів безпеки.
80. Юридичний аудит бізнесу.
81. Порівняння моделей антикризового менеджменту.
82. Міжнародні стандарти безпеки бізнесу (ISO, GDPR).

83. Досвід США в кризовому управлінні.
84. Європейський підхід до корпоративної безпеки.
85. Японська модель управління кризами.
86. Антикризові стратегії в IT-компаніях.
87. Міжнародні кейси кіберзахисту.
88. Глобальні ризики для бізнесу.
89. Вплив пандемій на бізнес: уроки COVID-19.
90. Антикризові тренди у світовій економіці.
91. Роль аналітики Big Data в антикризовому управлінні.
92. Використання III для прогнозування ризиків.
93. Інновації у сфері безпеки бізнесу.
94. Розробка антикризового плану компанії.
95. Кейси успішного подолання криз.
96. Помилки у кризовому менеджменті: приклади.
97. Сценарне планування у кризових ситуаціях.
98. Використання симуляційних тренінгів.
99. Антикризові інструменти фінтеху.
100. Розвиток культури безпеки як стратегічний пріоритет компанії.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник до виконання практичних занять та реферату: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес» / КПП ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. С. О.

Тулъчинська Електронні текстові данні (1 файл: 208 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 70 с.

2. Економічна безпека підприємства: [підручник] / [А. М. Дідик, О. Є. Кузьмін, О. Л. Ортинський, Г. В. Козаченко, Ю. С. Погорелов, О. В. Ілляшенко, та ін.]; за заг. ред. А. М. Дідика. Львів: НУ "Львівська політехніка", ТзОВ "Видавнича група "Бухгалтери України", 2019, 624с.

3. Ковальов А. І., Кічук Н. В., Захарченко Н. В., Клевцевич Н. А., Горбаченко С. А. Антикризове управління бізнесом: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2022. 182 с.

4. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл. Київ : Видавничий дім "Кондор", 2020. 396 с.

5. Кузенко Т. Б. Фінансова безпека підприємства : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 123 с.

6. Марченко О. С. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. Харків : Право, 2022. 246 с.

Додаткова література

1. Андрушків Б. М. Економічна та майнова безпека бізнесу: навчальний посібник / Тернопіль : ФОП Паляниця В.А., 2016. 180 с.

2. Батченко Л. В., Бондар І. С. Бізнес-комунікації в міжнародному менеджменті: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 304 с

3. Зубок М. І. Інформаційна безпека в підприємницькій діяльності / М.І. Зубок. К Київ: ГНОЗІС, 2015. 216 с.

4. Кібік О., Котлубай В., Корнілова О., Добровольська В., Калмикова Н. Стратегічний менеджмент. Антикризове управління : практикум. Одеса : Фенікс, 2024. 106 с.

5. Хринюк О. С. Антикризове управління підприємством: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 70 с.

6. Шостак Л., Федонюк А., Помазун О. Їнформаційно-цифрова безпека електронної торгівлі. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. Випуск (2 (17), 219-223. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.17-36>

7. Шостак, Л., Федонюк, А., Помазун, О. (2024). Кібербезпека в системі формування бізнес-моделі підприємства в умовах цифрової економіки. *Економіка та суспільство*, 2024, № 64. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-37>

8. Шостак Л., Федонюк А., Помазун О. (2024). Особливості кібербезпеки бізнесу в умовах воєнного часу. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2024, №3 (12), С. 121-125. DOI : <https://doi.org/10.32782/dees.12-22>

9. Шостак Л. В., Шмаровоз О. В., Матвійчук С. Р. Антикризіві стратегії в системі бізнес-моделі розвитку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4610>